

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.227/2025/17.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke

Dr. Hornyák Szabolcs János, előadó bíró

Dr. Bartkó Levente, bíró

Dr. Horváth Péter, bíró

Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2026. április 21.

Az ügy tárgya: lopás vétsége és más bűncselekmények

Terhelt(ek): terhelt

Első fok: Szegedi Járásbíróság, 9.B.204/2024/6., ítélet,
tárgyalás, 2024. április 4.

Szegedi Járásbíróság, 19.B.176/2024/15., ítélet,
tárgyalás, 2024. június 7.

Másodfok: Szegedi Törvényszék, 4.Bf.120/2024/25., ítélet,
tanácsülés, 2024. december 11.

Az indítvány előterjesztője: a Csongrád-Csanád Vármegyei Főügyészség

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezés iránt

Rendelkező rész

A lopás vétsége és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Csongrád-Csanád Vármegyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szegedi Törvényszék 4.Bf.120/2024/25. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

[1] A Szegedi Járásbíróság a 2024. április 4. napján meghozott 9.B.204/2024/6. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli – egy esetben folytatólagosan elkövetett – lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont]. Ezért őt – mint többszörös visszaesőt – 1 év 10 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a szabadságvesztés háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A terhelttel szemben 10.895 forint erejéig vagyonekmozgást rendelt el. Az előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította, rendelkezett továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] A járásbíróóság ítélete ellen a terhelt és védője jelentett be fellebbezést a terhelt javára, enyhébb büntetés kiszabása végett.

[3] A bejelentett fellebbezés nyomán a Szegedi Törvényszéken 2024. május 15. napján 4.Bf.120/2024. számon indult másodfokú eljárás.

[4] Ezt követően a Szegedi Járásbíróóság a 2024. június 7. napján meghozott 19.B.176/2024/15. számú ítéletével a terheltet szintén bűnösnek mondta ki lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bf) alpont]. Ezért őt – mint különös és többszörös visszaesőt – 8 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a szabadságvesztés háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasításáról, valamint a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[5] A járásbíróóság ezen ítélete ellen ugyancsak a terhelt és védője jelentett be fellebbezést a terhelt javára, enyhébb büntetés kiszabása végett.

[6] A bejelentett fellebbezés nyomán a Szegedi Törvényszéken 2024. július 18. napján 4.Bf.201/2024. számon indult másodfokú eljárás.

[7] A törvényszék a 2024. szeptember 30. napján meghozott 4.Bf.201/2024/4. számú végzésével a 4.Bf.201/2024. számú ügyet a 4.Bf.120/2024. számú ügghöz egyesítette.

[8] Ezt követően a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság a bejelentett védelmi fellebbezések alapján eljárva a 2024. december 11. napján meghozott 4.Bf.120/2024/25. számú ítéletével a Szegedi Járásbíróóság 9.B.204/2024/6. számú ítéletét és a Szegedi Járásbíróóság 19.B.176/2024/15. számú ítéletét megváltoztatta. Megállapította, hogy a terhelt terhére rótt bűncselekmények megnevezése 3 rendbeli – egy esetben folytatólagosan elkövetett – lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont, egy esetben bf) alpont is]. A többszörös visszaeső terhelttel szemben halmazati büntetésként kiszabott szabadságvesztés tartamát 1 év 2 hónapban, a közügyektől eltiltás tartamát 2 évben állapította meg; 11.000 forint erejéig vagyoneklobzást rendelt el, ugyanakkor mellőzte a 10.895 forint erejéig elrendelt vagyoneklobzás alkalmazását. A polgári jogi igényekre és a bűnjelekre vonatkozó rendelkezések megváltoztatása mellett egyebekben az elsőfokú bíróság ítéleteit helybenhagyta.

II.

[9] A másodfokú bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Csongrád-Csanád Vármegyei Főügyészség 6.B.750/2025/1. számon terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja szerinti okból a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében.

[10] Álláspontja szerint az egyesített ügyben a másodfokú bíróság megsértette a súlyosítási tilalmat, amikor a Szegedi Járásbíróság 19.B.176/2024. számú ügyében a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában az ezen ügyben hozott ítélettel kiszabott 8 hónap szabadságvesztésnél súlyosabb, 1 év 2 hónap tartamú szabadságvesztést szabott ki.

[11] Kifejtette, hogy az adott ügyben már beállt súlyosítási tilalom garanciális jellegéből fakadóan utóbb, egyesítés folytán – törvényi felhatalmazás hiányában – nem szűnhet meg. Erre nem kerülhet sor sem akkor, ha az egyesítés folytán a terhelttel szemben halmazati büntetésül kiszabott büntetés enyhébb, mint az egyesített ügyekben külön-külön kiszabott büntetések együttes tartama, illetve akkor sem, ha a halmazati büntetés egy esetleges jövőbeni összbüntetésbe foglalás során megállapítandó büntetésnél is enyhébb lenne.

[12] Utalt arra, hogy a Be. 565. § (3) bekezdésében írt szabállyal szemben a törvény nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely az ügyek másodfokon történő egyesítése esetén az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés kapcsán már beállt súlyosítási tilalmat feloldaná.

[13] Álláspontja szerint a Be. 146. § (1) bekezdésében írt egyesítést valóban indokolhatja a célszerűség, azonban jelen ügyben az ügyek együttes felülbírálata nem egyszerűen célszerűtlen, s így jogszabálysértő volt, hanem az kifejezetten kerülendő lett volna.

[14] A Legfőbb Ügyészség BF.1167/2025/4. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt – annak indokaival egyetértve – fenntartotta.

[15] Kiemelte, hogy az ügyek másodfokú eljárásban történő egyesítése folytán a büntetőjogi következmények meghatározására egységesen kerül sor. Ha a bűnhalmazatban lévő cselekmények közül akár egyetlen cselekmény vonatkozásában beállt a súlyosítási tilalom, akkor annak megsértése nélkül – egységes halmazati büntetésként – súlyosabb büntetést már nem lehet kiszabni.

[16] Indítványozta, hogy a Kúria a Szegedi Törvényszék ítéletét helyezze hatályon kívül, és a másodfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

III.

[17] Az ügyészi felülvizsgálati indítvány alapos.

[18] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatával szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[19] Az eljárási szabálysértés [Be. 649. § (2) bekezdés] miatt előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nincs iránya (1/2021. Büntető jogegységi határozat). Ebből következően az ügyészség felülvizsgálati indítványa joghatályos [Be. 652. § (3) bekezdés és (4) bekezdés].

[20] A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja szerint felülvizsgálati ok, ha a bíróság az ügydöntő határozatát a súlyosítási tilalom megsértésével hozta meg.

[21] A Be. 595. § (1) bekezdésében foglalt általános szabály értelmében az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, a vádlott büntetését, illetve a büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be.

[22] A fenti törvényhely (2) bekezdése szerint a vádlott terhére bejelentett fellebbezésnek azt kell tekinteni, ami a bűnösségének megállapítására, bűncselekményének súlyosabb minősítésére, a büntetésének súlyosítására, illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabbnak a megállapítására, vagy az ilyen intézkedés helyett büntetés megállapítására irányul.

[23] Jelen ügyben egyik elsőfokú ítélettel szemben sem jelentett be az ügyészség fellebbezést a terhelt terhére.

[24] Rögzítendő tehát, hogy a súlyosítási tilalom mindkét ügyben, a Szegedi Járásbíróság 9.B.204/2024/6. számú ítéletével kiszabott 1 év 10 hónap, illetve a 19.B.176/2024/15. számú ítéletével kiszabott 8 hónap szabadságvesztés tekintetében egyaránt beállt.

[25] Eldöntendő kérdés, hogy a másodfokú bíróság valóban a súlyosítási tilalom megszegésével hozta-e meg a határozatát azzal, hogy az ügyek egyesítését követő, egységes másodfokú elbírálás során hozott ítéletével súlyosabb büntetést (1 év 2 hónap szabadságvesztést) szabott ki, mint az egyik – egyesített ügyben – hozott ítélettel első fokon kiszabott büntetés (8 hónap szabadságvesztés).

[26] Ezzel kapcsolatban a törvényszék azzal érvelt, hogy az egyesítés törvényi feltételei fennálltak, az elkövető személye, az azonos eljárási szak, a bűncselekmények jellege és az üzletszerűség körébe tartozó bűncselekmények együttes elbírálásának kívánalma alapján az ügyek együttes elbírálása mutatkozott célszerűnek. Az egyesítés a terhelt azon érdekét is szolgálta, hogy vele szemben ne kettő, hanem egységesen, egy büntetés kiszabására kerüljön sor, melynek következtében a büntetés mértéke tekintetében is kedvezőbb helyzetbe került {Szegedi Törvényszék 4.Bf.120/2024/25. számú ítélet [61]-[62], [66] bekezdés}.

[27] Kifejtette, hogy az „elkövetett és ily módon egységesen elbírált bűncselekmények miatt kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamának meghatározásakor a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem alkalmazható a súlyosítási tilalom olyan leszűkített értelmezése, amely a rövidebb vagy az egyes ügyekben kiszabott büntetési tartam túllépésének a tilalmát jelentené, minthogy ez – enyhítésre irányuló fellebbezések esetén – egyrészt a másodfokú bírósági eljárásban történő egyesítés törvényi lehetőségét jelentősen korlátozná, sőt szinte kizárná, másrészt ebből következően éppen az együttes elbírálásból

fakadó kedvezőbb büntetés kiszabási lehetőségtől fosztaná meg a vádlottat” {Szegedi Törvényszék 4.Bf.120/2024/25. számú ítélet [67] bekezdés}.

[28] Indokai szerint másodfokon a súlyosítási tilalom megsértése nélkül került sor az 1 év 2 hónap szabadságvesztés kiszabására, mert ez a halmazati büntetés a mindkét ügyben feltárt büntetiskiszabási tényezőket értékelve lényegesen kedvezőbb, mint a két ügyben külön-külön kiszabott büntetések összartama.

[29] Ezen túlmenően az egyesítés mellőzése esetén a külön-külön kiszabott büntetések „összevonása”, „egységesítése” már csak egy összbüntetésbe foglalás iránti eljárás keretében történhetett volna meg, melynek eredményeként sem feltétlenül kerülhetett volna sor összbüntetésként olyan tartamú szabadságvesztés megállapításra, mint az ügyek egyesítése folytán, halmazati büntetésként kiszabott egységes szabadságvesztés.

[30] Összefoglalva tehát az, hogy a két ügy együttes felülbírálatát követően kiszabott büntetések tartama meghaladja az egyik alapügyben kiszabott büntetések tartamát, nem jelenti a súlyosítási tilalom megsértését, ellenkezőleg, az a terhelt számára összességében kedvezőbb döntés meghozatalához vezetett {Szegedi Törvényszék 4.Bf.120/2024/25. számú ítélet [68]-[70] bekezdés}.

[31] A Szegedi Törvényszék álláspontja alapvetően téves.

[32] A Kúria elsőként – a 1146/2026. (III. 24.) AB határozatban (a továbbiakban: AB határozat) írtaknak megfelelően – áttekinti a súlyosítási tilalom jogi természetét, a perorvoslati rendszerben betöltött szerepét.

[33] A súlyosítási tilalom Be. 595. § (1) bekezdésében írt főszabálya változatlanul a büntetőjogi főkérdésekhez kötődő, a büntetőjogi ítélezés két fő kérdésében (a felelősség és a büntetés kérdésében) hozott döntés megváltoztatásának korlátja.

[34] A súlyosítási tilalom kérdése nem önmagában vett kérdés, nem önmagában vizsgálható, hanem a fellebbviteli (perorvoslati) rendszeren belül, s annak függvényében. Címzettje részint az ügyész, részint a fellebbviteli bíróság, s rendeltetése szerint a fellebbviteli bíróság döntési jogkörének korlátja {AB határozat [106] és [108] bekezdés}.

[35] Az elsőfokú bíróságnak ugyanis nem hivatalból, hanem kizárólag a vád alapján van (kívülről kapott) mandátuma, viszont a vád alapján mandátuma van arra, hogy a vádlott esetében eljárjon, és ellenében döntsön. Vád nélkül az elsőfokú bíróság nem járhat el a vádlott esetében, s értelemszerűen nem dönthet a vádlott ellenében.

[36] Ha az elsőfokú döntést követően az ügyész nem ad újabb mandátumot (terhes fellebbezés), akkor éppúgy, amint az elsőfokú bíróság, nem járhat el vád nélkül a vádlott ellen, a másodfokú bíróság sem járhat el a vádlott ellen, és nem dönthet a terhére. Másképpen szólva a súlyosítási tilalom valójában a bíróság vádhoz kötöttsége elvének kiterjesztése a másodfokú eljárásra {AB határozat [115]-[116] bekezdés}.

[37] Ehhez képest a Be. 595. § (2) bekezdése meghatározza, hogy mit kell a vádlott terhére bejelentett fellebbezésnek tekinteni, mely előírás valódi címzettje valójában az ügyész, rendeltetése pedig az ügyész perccselekvésére vonatkozó elvárás {AB határozat [124] bekezdés}.

[38] A terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiánya folytán beállott súlyosítási tilalom tehát a fellebbviteli bíróság megváltoztató (reformatórius) döntési jogkörének korlátja.

[39] Ebből pedig az alábbiak következnek.

[40] Kétségtelen, hogy a Be.146. § (1) bekezdés alapján a bíróság a vádemelés után egyesítheti az eljárás azonos szakaszában folyamatban lévő ügyeket, ha azok együttes elbírálása – különösen az eljárás tárgyára vagy a büntetőeljárásban részt vevő személyekre tekintettel – célszerű.

[41] Az egyesítés azonban nem kötelező, azt mindig a célszerűség indokolhatja.

[42] Kétségtelen, hogy az azonos terhelt ellen folyamatban lévő különböző ügyek egyesítése általában célszerű, hiszen az egységes halmazati büntetés a törvényesség követelményét jobban szolgálja, hatékonyabban érvényesítheti a büntetés céljait, és méltányosabb lehet a terhelt számára is. Különösen célszerű az ügyek egyesítése, ha az azokban elbírált egyes cselekmények a természetes vagy a törvényi egységbe tartoznak, s ezáltal azonos bűncselekményt képeznek. Az ilyen ügyek egyesítése ugyanis eleve kiküszöbölheti a későbbi rendkívüli jogorvoslati (a perújítási) eljárást.

[43] A másodfokú bíróság előtt folyamatban lévő ügyek egyesítésére vonatkozó döntés meghozatala előtt azonban mindig gondosan vizsgálni kell azt is, hogy milyen irányú fellebbezések bejelentésére került sor az egyes ügyekben.

[44] Változatlanul irányadó, hogy az ügyek egyesítését mellőzni kell, ha valamely ok a felelősségnek ugyanabban az eljárásban történő elbírálását jelentősen nehezítené, avagy kizárta tenné (Legfelsőbb Bíróság Bfv.II.913/2007/11. számú határozat).

[45] Jelen ügyben éppen erről van szó.

[46] Az ügyész az egyesített ügyek egyikében sem jelentett be a terhelt terhére fellebbezést, tehát az ügyész perccselekvésére vonatkozó törvényi feltétel nem teljesült.

[47] Tévedett a Szegedi Törvényszék, amikor akként foglalt állást, hogy az ügyek egyesítése a másodfokú eljárásban célszerű volt, mert ezáltal a terhelt kedvezőbb helyzetbe került. Mindez a különböző ügyekben első fokon kiszabott büntetések „arányosítása” révén értelemszerűen a súlyosítási tilalom megsértését eredményezte.

[48] A Kúria rögzíti, hogy az ügyek másodfokú eljárásban történő egyesítése folytán a büntetőjogi következmények meghatározására egységesen kerülhet sor, ami a felülvizsgált ügyben a halmazati büntetés kiszabását jelentette.

[49] A Kúria változatlanul irányadónak tekinti a Legfelsőbb Bíróság Bfv.II.913/2007/8. számú határozatában írt azon elvi tételt, mely szerint a halmazati büntetés a bűnhalmazatban lévő valamennyi bűncselekmény miatt egységesen kiszabott büntetés.

[50] Ha a bűnhalmazatban lévő cselekmények közül akárcsak egyetlen rendbeli cselekmény vonatkozásában beállt a súlyosítási tilalom, akkor a súlyosítási tilalom megsértése nélkül (egységes) halmazati büntetésül súlyosabb büntetést már nem lehet kiszabni.

[51] Az egyesíteni szándékozott ügyek valamelyikében, vagy mindegyikében részben vagy egészben beállott súlyosítási tilalom ezért képezi akadályát az ilyen ügyek másodfokú egyesítésének és az egységes másodfokú elbírálás keretében súlyosabb büntetés kiszabásának.

[52] Az ettől eltérő állásfoglalás, a súlyosítási tilalommal érintett (és nem érintett) cselekmények másodfokú bíróság által, törvényi felhatalmazás és korlátok nélkül történő bármilyen arányosításának a megengedése a súlyosítási tilalom megtartásához fűződő alapvető garanciális jogokat sértené.

[53] Mindebből pedig az következik, hogy jelen ügyben a Szegedi Törvényszék a súlyosítási tilalom Be. 595. § (1) bekezdésében írt szabályának megszegésével szabta ki a büntetést a terhelttel szemben, mert az általa a másodfokú eljárásban kiszabott 1 év 2 hónap szabadságvesztés súlyosabb (hosszabb tartamú), mint az egyik felülbírált alapügyben, a Szegedi Járásbíróság 19.B.176/2024/15. számú ítéletével kiszabott 8 hónap szabadságvesztés.

[54] Végül a Kúria megjegyzi, hogy a másodfokú felülbírálat a jogi természetét tekintve még távolról sem hozható összefüggésbe az összbüntetésbe foglalás iránti különleges eljárással, másodfokon a joghátrányt ettől függetlenül kell megállapítani, másképpen szólva a másodfokú eljárás nem a külön-külön hozott ítéletekből eredő esetleges joghátrányok kiküszöbölésére szolgál.

[55] Ekként a Kúria a Csongrád-Csanád Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a másodfokú bíróság jogerős ügydöntő határozatát a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja alapján, a Be. 649. § (2) bekezdés e) pontjára figyelemmel hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[56] *A döntés elvi tartalma*

A terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiánya folytán beállott súlyosítási tilalom a fellebbviteli bíróság megváltoztató (reformatórius) döntési jogkörének korlátja, valójában a bíróság vádhoz kötöttsége elvének kiterjesztése a másodfokú eljárásra.

Az ügyek egyesítését mellőzni kell, ha valamely ok a felelősségnek ugyanabban az eljárásban történő elbírálását jelentősen nehezítené.

A halmazati büntetés a bűnhalmazatban lévő valamennyi bűncselekmény miatt egységesen kiszabott büntetés. Ha a bűnhalmazatban lévő cselekmények közül akárcsak egyetlen rendbeli cselekmény vonatkozásában beállt a súlyosítási tilalom, akkor a súlyosítási tilalom megsértése nélkül (egységes) halmazati büntetésül súlyosabb büntetést már nem lehet kiszabni.

IV.

[57] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2026. április 21.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Horváth Péter s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A Kúria Bfv.III.1.227/2025/17. számú végzése 2026. április 21. napján véglegessé vált.

Budapest, 2026. április 21.

Molnár Ferencné dr. s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

BÉ